

Regionale analyse

Bouwstenen voor een programma kwetsbare jongeren

Mei 2024

- LPBL: Merei Lubbe en Veroni Larsen -

Inhoud

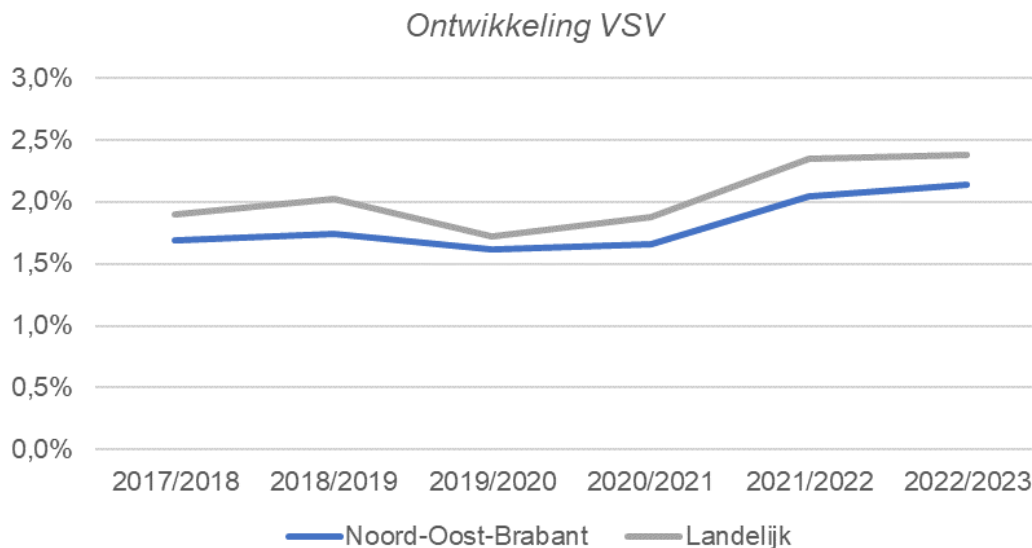
1. Aanleiding en vraagstelling
2. Regio in cijfers met de Excel-Tool
3. Overzicht aanbod
4. Bouwstenen voor programma
5. Aan de slag

1. Aanleiding (1)

Terugkijkend VSV-programma:

1. Veelal gebruik gemaakt van 'platte' vergelijking met landelijk gemiddelde, b.v. voor regio Noord-oost Brabant: *"Ze doen het beter dan het landelijk gemiddelde"*

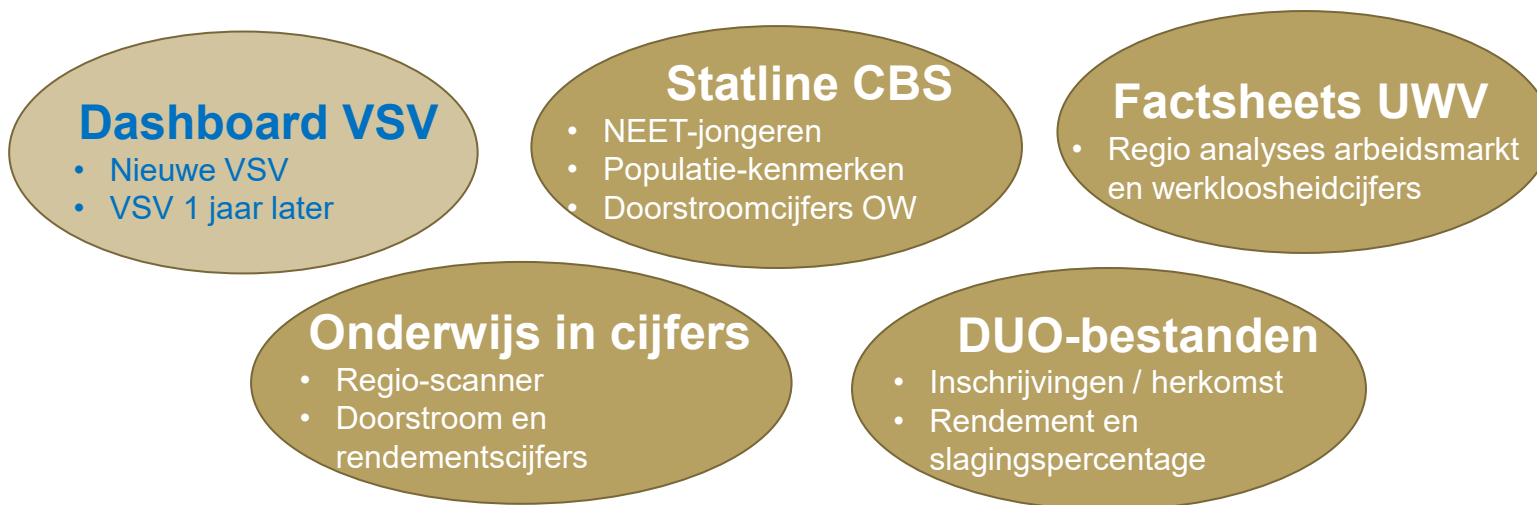
>>> Maar vraag is wat dit zegt in relatie tot de populatie in de regio?

1. Aanleiding (2)

Terugkijkend VSV-programma:

2. Meer informatie beschikbaar per regio en gemeente dan wordt gebruikt. Cijfers zijn heel versnipperd – op verschillende dashboards en databestanden – niet in samenhang en daardoor moeilijk te gebruiken en te interpreteren.

>>> Vraag is wat dit zegt in relatie tot elkaar?

1. Aanleiding (3)

Terugkijkend VSV-programma:

3. Programma's zijn vaak een weerspiegeling van **het hele veld**, veel betrokkenen. Dus veel verschillende kleine projecten. Geld wordt (historisch) verdeeld over scholen (vo en mbo) en over de verschillende gemeenten. Niet of weinig vanuit gezamenlijk regionale probleemanalyse.

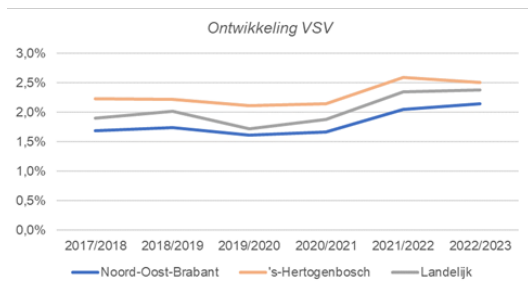
	5 tot 12 jaar	12 – 18 jaar	18-23 jaar	23 -27 jaar
Onderwijs	Onderwijs (regulier)	Basisscholen	VMBO/Havo/VWO MBO scholen	HBO/WO MBO scholen
	Passend onderwijs	Extra ondersteuning PO/ Sbo (SWV)	Extra ondersteuning VO / LWO (SWV)	Kwaliteitsgelden OCW
	Onderwijs (geïndiceerd)	Speciaal onderwijs (cluster 1 t/m 4) (SWV)	Pro/VSO (SWV)	
DSP	Thuiszitters/uitval/JIKP	Leerplicht (DSP)	Leerplicht (DSP)	Trajectbegeleiding (DSP)
Gemeente	Participatie & re-integratie		Jongerenloket	Trajectbegeleiding miv 2025
	Doelgroepenregister		Jongerenloket/punt UWV	Jongerenloket
	Jeugdhulp (vrij toegankelijk)	Wijk/jeugdteam SMW	Wijk/jeugdteam SMW	Jongerenloket / UWV
	Begeleiding (vrij toegankelijk)		Jongeren werk	Jongerenwerk, Maatschappelijke dienstverlening
	Jeugdhulp (geïndiceerd)	Jeugdhulp- / GGZ- instelling	Jeugdhulp- / GGZ- instelling	Maatschappelijke dienstverlening
	Begeleiding (geïndiceerd)			GGZ, Zorgaanbieders
				GGZ, Zorgaanbieders

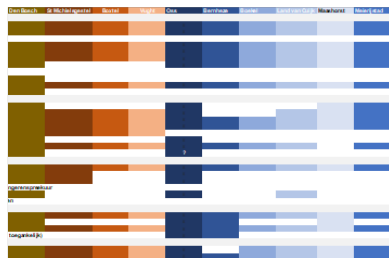
1. Vraagstelling en aanpak

- Er is behoefte aan zicht op de regionale opgave en de potentiële impact van nieuwe of aanvullende maatregelen. Vragen daarbij zijn: *Wat gaat er al goed, waar zitten op dit moment de grootste uitdagingen, en is meer potentie mogelijk?*
- **Vraagstelling vanuit Programma / Ingrado:** Ontwikkel een leidraad voor het opstellen van een dergelijke regio-analyse. Uitwerking langs drie onderdelen:

1. Regio in cijfers

2. Huidig aanbod

3. Bouwstenen toekomst

1. Leidraad regionale analyse

- *Exceltool* voor 'Regio in cijfers'. Landelijke databronnen bij elkaar gebracht en ontsloten. De uitvoer bevat alle tabellen en grafieken om het hoofdstuk te kunnen vullen (regio en contactgemeente).
- *Excelformat* voor het systematisch in kaart brengen van het beschikbare ondersteuningsaanbod in de regio
- *Een leidraad* voor het opstellen van de analyse, 3 hoofdstukken:
 1. Regio in cijfers: toelichting op de Exceltool en alle grafieken, inclusief aandachtspunten voor interpretatie.
 2. Huidig aanbod: handvatten voor informatieverzameling, suggesties interviews, vragenlijsten
 3. Bouwstenen voor de toekomst: tips om van analyse naar conclusie te komen.

2. Regio in cijfers met Excel-tool

A. Invoer: Selectie benchmark-gebieden

B. Uitvoer: Schooluitval in beeld

- ☐ Doorstroom schoolstelsel t.o.v. benchmark
 - Van po naar v(s)o
 - Van vo naar mbo en h(b)o
 - Van mbo naar hbo
- ☐ Voortijdig schoolverlaten t.o.v. benchmark
 - Ontwikkeling vsv over aantal jaar
 - Verdeling en vergelijking laatste jaar
 - Inzoomen herkomst meeste uitvallers
- ☐ Reis van de leerling

C. Uitvoer: Passende plek

- ☐ Vsv-ers één jaar later
- ☐ Alle jongeren van 15 tot 27 jaar -> NEET-jongeren

2. Invoer: Selectie benchmark

1. Selectie benchmark-regio's

Naam regio:

Noord-Oost-Brabant

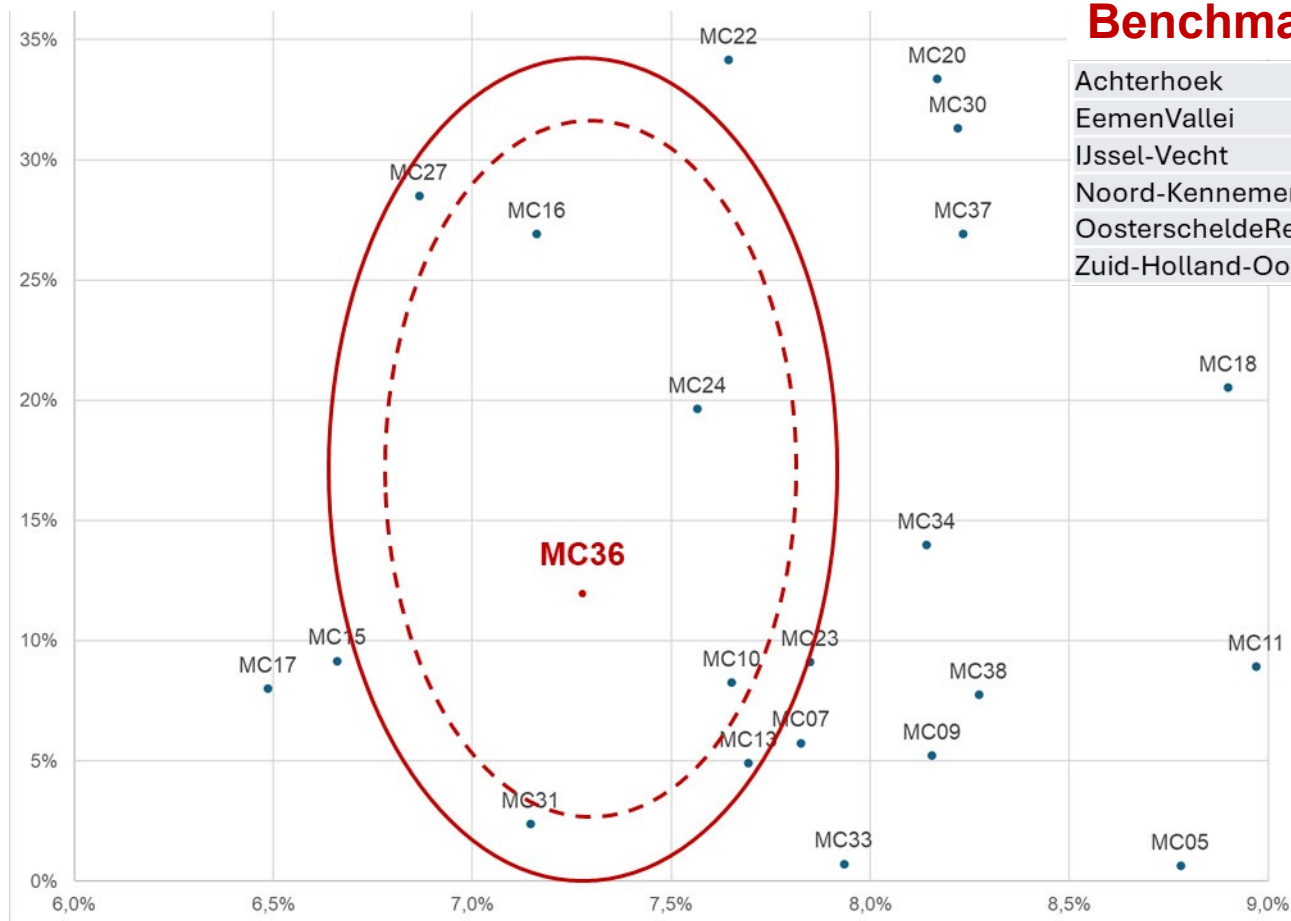
MC36

Benchmark-criteria	Afwijking	Selectie
1 Kwetsbaarheid	8%	8
2 Stedelijkheid	20%	6
3 Spreiding	50%	6

- De eerste twee tabbladen 'Selectie Benchmark Regio' en 'Selectie Benchmark Gemeenten' zijn bedoeld om (de naam zegt het al 😊) de referentieregio's en -gemeenten te selecteren.
- De drie 'knoppen' (criteria) bepalen hoe de cirkel rond de betreffende regio of contactgemeenten wordt ingesteld
- Dit vraagt een beetje aandacht en spelen met de instellingen. Alle grafieken volgen daarna vanzelf.

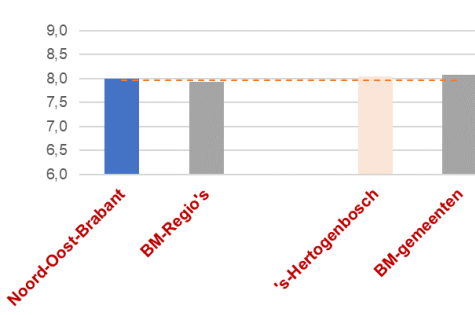
2. Principe van de selectie

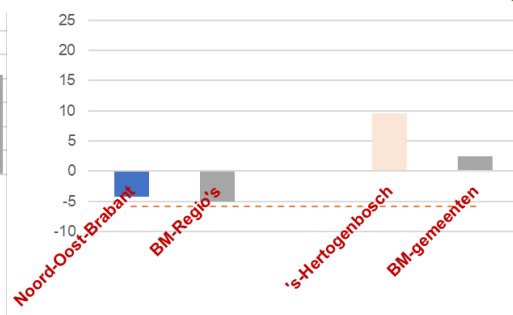

2. Uitvoer (A): Schoolstelsel

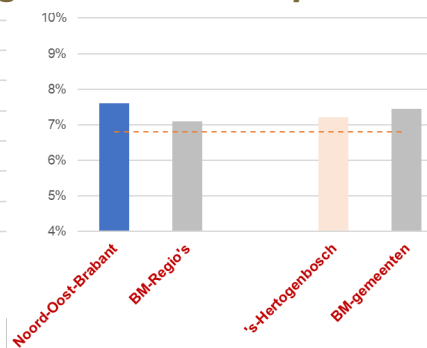
1. Schooladviezen

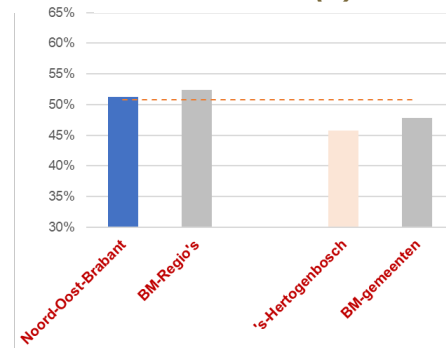
2. Over/onder-advisering

3. Aandeel pro/vso

4. Aandeel (v)mbo

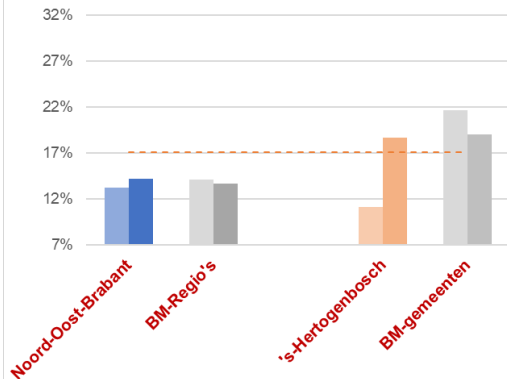

- De benchmark volgt de reis van de leerling door het **hele** schoolstelsel. (po, vo, pro/vso, ...).
- Veel uitval in een regio kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een relatief groot aandeel leerlingen dat via de beroepsgerichte route gaat. Verschillen met de benchmark in de 'reis van de leerling' kunnen daarom verklaringen bieden en daarmee aanknopingspunten voor een programma.
- Benchmark voor regio en contactgemeente.

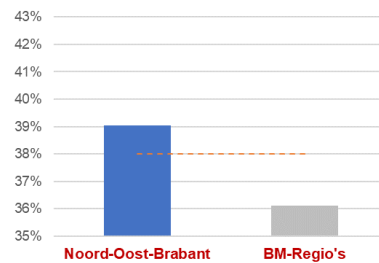

2. Uitvoer (A): Schoolstelsel

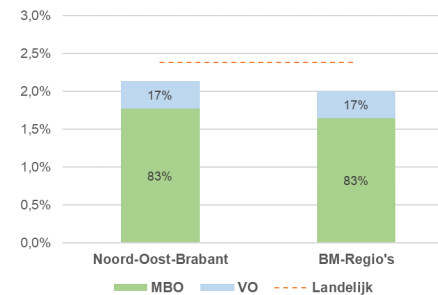
5. % vmbo g/t -> havo

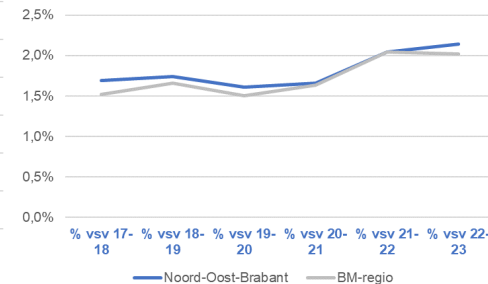
6. % mbo in hbo instr.

7. % vsv: vo/mbo

8. vsv-ontwikkeling

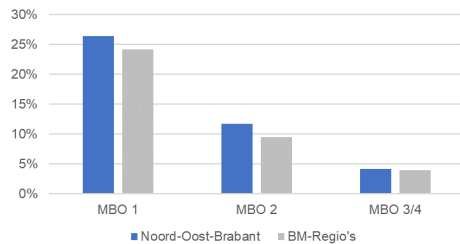

- We kijken ook naar opstroom. NB: hoger $\neq$ beter. Gaat om *routes* en plek die recht doet aan potentie.
- Vsv-cijfers van DUO-dashboard, maar dan afgezet tegen de benchmark.
- Door de cijfers op deze wijze te presenteren wordt meteen duidelijk waar je naar kijkt: zijn er veel of juist weinig voortijdig schoolverlaters in een bepaald gebied, *gegeven de bevolkingssamenstelling*.

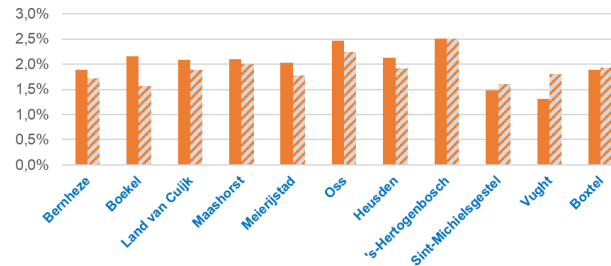

2. Uitvoer (A): Schoolstelsel

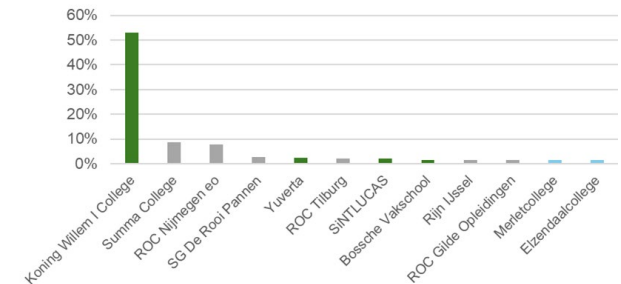
9. vsv mbo per niveau

10. vsv-% en verwachte % per gemeente in de regio

11. Herkomst vsv school

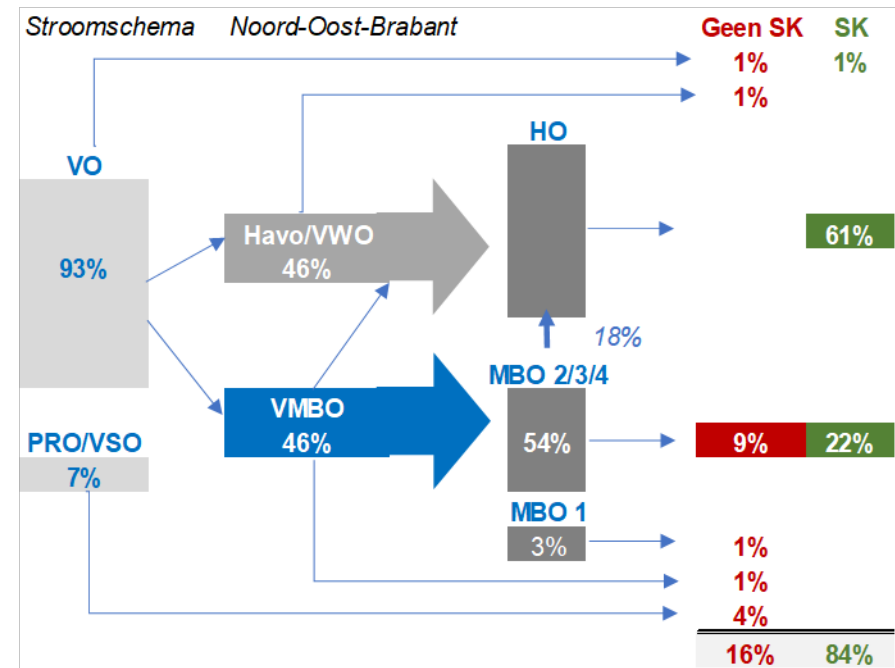
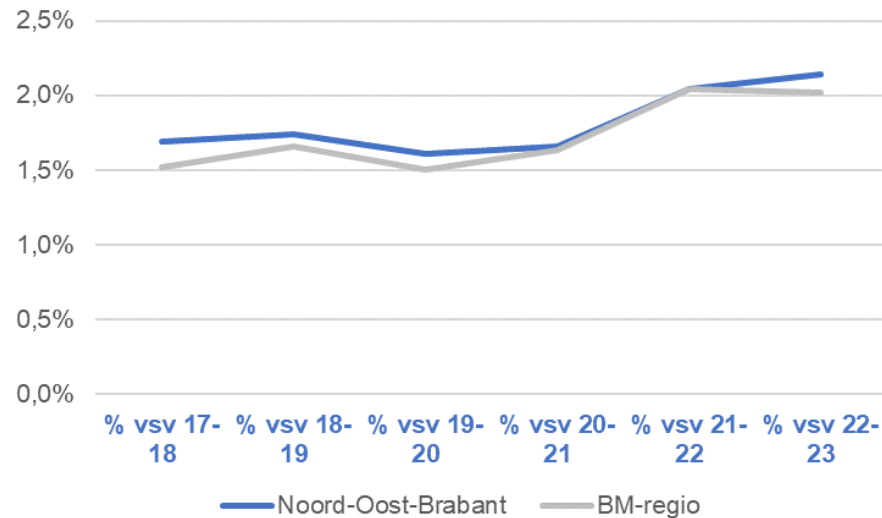
Inzoomen op uitval:

- Uitgesplitst naar de verschillende mbo-niveaus
- Per gemeente: werkelijk afgezet tegen verwacht (o.b.v. minima-huishoudens)
- Herkomst vsv-ers in de regio naar de verschillende scholen

>>> *Of aanleiding om zelf nog verder uit te diepen. Leidraad bevat suggesties*

2. Uitvoer (A): Schoolstelsel

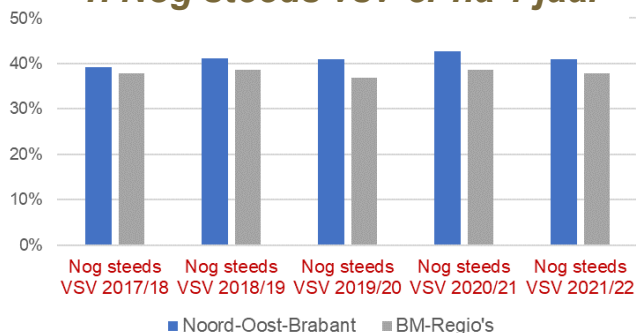

- Doorstroom in Noordoost Brabant is vergelijkbaar met de benchmark.
- Het aandeel vsv ligt boven of op het gemiddelde van de benchmark. Met name de uitval in mbo 1 en 2 is een aandachtspunt.
- Wel zien we iets meer opstroom via het mbo richting het hbo, waardoor het aantal startkwalificaties vergelijkbaar is met de benchmark.
- Kortom het onderwijs in de regio boekt goede resultaten, maar er zijn aandachtspunten

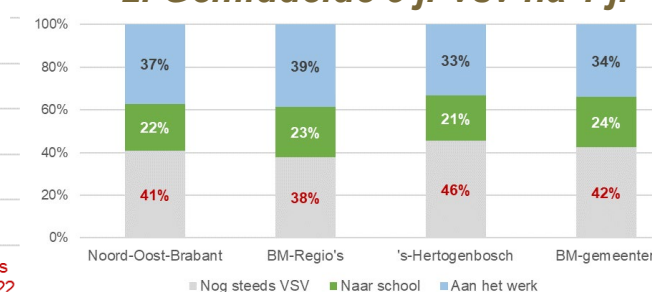

2. Uitvoer (B): passende plek

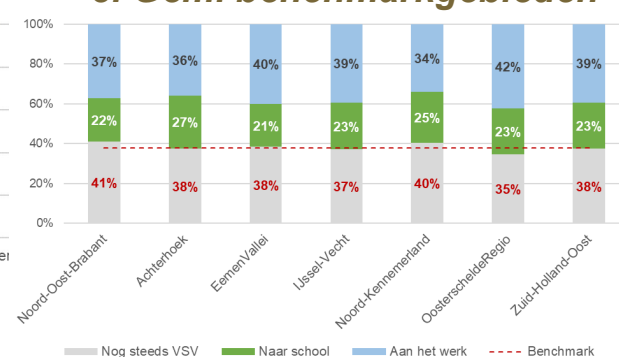
1. Nog steeds vsv-er na 1 jaar

2. Gemiddelde 5 jr vsv na 1 jr

3. Gem. benchmarkgebieden

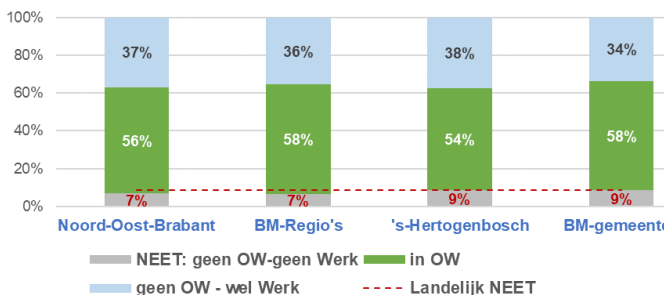

- Vervolgens kijken we hoe het jongeren vergaat die zijn uitgevallen. Waar zitten zij één jaar later?
- Dit gaat dus meer over de taken van de doorstroompunten.
- Het brengt daarbij ook de verschillen tussen de benchmarkgebieden en de verschillende gemeenten in de regio in beeld.

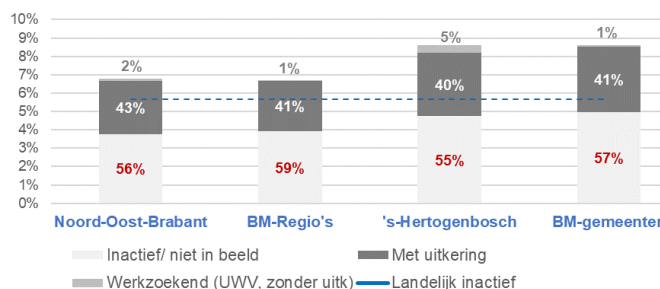

2. Uitvoer (B): passende plek

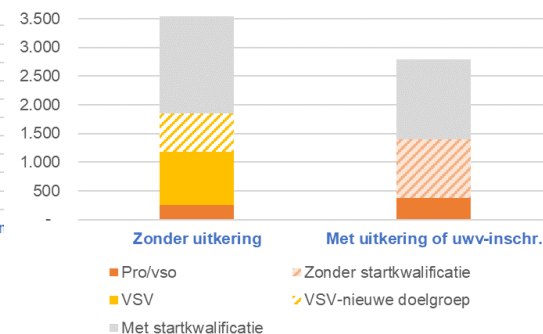
4. NEET-jongeren (15-27)

5. Met en zonder uitkering

6. Verdeling NEET-jongeren

- Tot slot volgt de overstap naar (duurzaam) werk. Dit sluit aan bij de nieuwe taken en doelgroepen en de taken van de gemeenten.
- Start met alle jongeren tussen de 15 - 27 en daarna volgt verdere uitsplitsing van de NEET-doelgroep.

3. Overzicht aanbod

	5 tot 12 jaar	12 – 18 jaar	18-23 jaar	23 -27 jaar
Onderwijs	Onderwijs (regulier)	Basisscholen	VMBO/Havo/VWO MBO scholen	HBO/WO MBO scholen
	Passend onderwijs	Extra ondersteuning PO/ Sbo (SWV)	Extra ondersteuning VO / LWO (SWV)	Kwaliteitsgelden OCW
	Onderwijs (geïndiceerd)	Speciaal onderwijs (cluster 1 t/m 4) (SWV)	Pro/VSO (SWV)	
DSP	Thuiszitters/uitval/JIKP	Leerplicht (DSP)	Leerplicht (DSP)	Trajectbegeleiding (DSP)
Gemeente	Participatie & re-integratie		Jongerenloket	Trajectbegeleiding miv 2025
	Doelgroepenregister		Jongerenloket/punt UWV	Jongerenloket
	Jeugdhulp (vrij toegankelijk)	Wijk/jeugdteam SMW	Wijk/jeugdteam SMW	Jongerenloket / UWV
	Begeleiding (vrij toegankelijk)		Jongeren werk	Jongerenwerk, Maatschappelijke dienstverlening
	Jeugdhulp (geïndiceerd)	Jeugdhulp- / GGZ- instelling	Jeugdhulp- / GGZ- instelling	Maatschappelijke dienstverlening
	Begeleiding (geïndiceerd)			GGZ, Zorgaanbieders
			GGZ, Zorgaanbieders	GGZ, Zorgaanbieders

- Interviews met de belangrijkste stakeholders uit de regio met behulp van vragenlijsten
- Deskresearch voor zo compleet mogelijk beeld van het (reguliere) aanbod
- Lopende programma tegen het licht houden

3. Overzicht aanbod: regulier (1)

	KW1C	Yuverta	Sint Lucas
Vooraf (orientatie / matching)			
Online oriëntatie			
Matchingsprogramma			
Meeloopdagen			
Maatwerkinstroomprogramma			
Orientatiejaar of -programma		1 vakgebied	Per cluster
Instroomprogramma Havo 4			
Eerste lijn			
Studieloopbaanbegeleider (mentor)			
Verzuimmedewerker/coördinator	niet standaard		
(Stage)- begeleider (bpv'er)			
Maatwerkonderwijs	vanaf 2025		
Tweede lijn			
Fysiek inloop-punt ondersteuning en loopbaanbegeleiding			
Chat, bellen, mailen en whatsapp voor ondersteuning & begeleiding			
Traject-/ intern begeleider studiebelemmeringen, lb-vragen, uitstroombegl.		bij mentor	
Coördinator (B&O / zorg)			
Plus- / Ondersteuning & Advies-team			
Begeleiding passend onderwijs			
Time-out programma			
Extra stagebegeleiding			
Heroriëntatieprogramma switchers			
Extra taal ondersteuning			
Klas als werkplaats (niv 1 en 2)/ zorgklas			
Derde lijn			
Schoolmaatschappelijk werker			
Op maat gedragstrainingen			
Financiële coach			
Studentcoaches (peer-to-peer)			
(Student)psycholoog / GGZ			
Vertrouwenspersoon			
Verslavingszorg			
Loket Werk en inkomen	Pilot nazorg		

- Format om het aanbod in kaart te brengen. Witte vlekken op die manier in beeld. Zelf uit te breiden of aan te passen.
- Uit bovenstaand figuur wordt bijvoorbeeld duidelijk dat één school over meer voorzieningen in de tweede en de derde lijn beschikt dan beide anderen. Dit heeft te maken met de omvang van de locaties. Op de relatief kleine locaties gebeurt veel van de ondersteuning in de onderwijsteams zelf

3. Overzicht aanbod: regulier (2)

	Den Bosch	t Michielsgeste	Boxtel	Vught	Oss	Bernheze	Boekel	Land van Cuij	Maashorst	Meierijstad
Doorstroompunten										
Verzuim 18+ monitoring					x					
Verzuim 18+ contactpersoon op school					x					
Verzuim 18+ huisbezoeken										
Aanwezig bij exitgesprekken op school					x					
Benaderen 18-23 + huisbezoek					x					
Doorleiden 18-23 m.b.v. sociale kaart					x					
Individuele begeleiding 18-23					x					
Eigen groepsaanbod 18-23										
Ingekocht trajectaanbod 18-23										
"oud-vsv" aanpak					x					
Benaderen + ondersteunen 23-27										
Werk en inkomen										
Jongerenloket					x					
Jongerenconsulenten					x					
Jobsupport / jobcoaches jongeren					x					
Leerwerktrajecten bijstandsgerechtigden					x					
TOM-trajecten										
Andere Leerwerktrajecten <23 jaar					x					
Leerwerktrajecten NUG					x					
Actief benaderen jongeren 23-27					?					

- Dezelfde werkwijze voor het ondersteuningsaanbod in doorstroompunten en gemeenten.
- In dit geval drie doorstroompunten met op hoofdlijnen dezelfde werkwijze, maar verschillen in hoeveel ondersteuning geboden kan worden (a.g.v. keuzes t.a.v. capaciteit en middelen).
- De dienstverlening voor jongeren vanuit Werk en Inkomen in de gemeenten verschilt sterk. Alle gemeenten hebben een eigen werkwijze, regels en kaders. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het nieuwe programma.

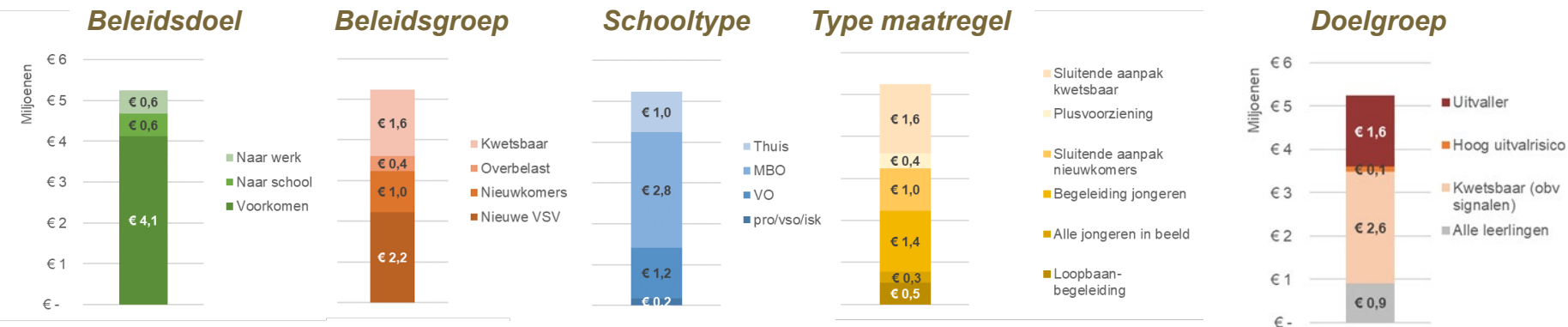
3. Overzicht aanbod: regulier (3)

	Den Bosch	t Michielsgest	Boxtel	Vught	Oss	Bernheze	Boekel	Land van Cui	Maashorst	Meerijstad
Jongerenwerk										
(Regulier) Jongerenwerkers (10 tot 24 jaar)					x					
(Intensieve) Jongerencoach (12 tot 23/25/27 jaar)					x					
Jongerenwerk Veiligheid (individueel)					x					
Jongeren Informatie Punt / jongerensprekuur										
Jongerenwerk op VO-scholen					x					
Jongerenwerk op MBO-scholen										
Centrum voor Jeugd en Gezin										
Advies en ondersteuning (t/m 18 jaar)					x					
Jeugdcoach/adviseur PO/VO					x					
Trainingen jongeren < 18 (vrij toegankelijk)					x					
Trainingen jongeren > 18 (vrij toegankelijk)					x					
Wijkteams										
Advies en/of ondersteuning jeugd (t/m 18)					x					
Advies en/of ondersteuning 18+					x					
Geïndiceerde hulp (jeugdhulp / WMO / GGZ)										

- Ook op het gebied van jeugdhulp en jongerenwerk zijn er in dit voorbeeld gemeenten met een breed en een smal aanbod.
- De mogelijkheden voor extra ondersteuning voor jongeren (onder en boven de 18 jaar) zijn afhankelijk van waar een jongere woont. Het leidt tot verschillen in één en dezelfde klas die moeilijk uit te leggen zijn.

3. Overzicht aanbod: programma

- Programma eens langs andere lijnen bekijken (schooltypen, maatregelen, doelgroepen) geeft inzicht in waar de middelen heen gaan.
 - Startpunt voor gesprek: is dit nog passend of wenselijk?
 - In bovenstaand voorbeeld: een relatief groot deel van het budget wordt verdeeld o.b.v. *statistische* kans op uitval (bijvoorbeeld verzuim) en weinig op jongeren die al gesignaleerd en geselecteerd zijn.
- Hoe worden afspraken gemaakt over de verdeling van de middelen?

4. Bouwstenen

Maatwerk per regio - we geven handvatten om dit uit te werken

➤ **Van analyse naar bouwstenen:**

1. Conclusies trekken

2. Leren van en met elkaar

3. Rapportage

➤ **Monitoring en evaluatie**

5. Aan de slag...

De volgende producten zijn te downloaden bij Ingrado:

1. Excel-tool regio in cijfers

2. Excel-format aanbod

- a) Scholen
- b) Gemeenten

3. Leidraad:

- a) Toelichting bij de Excel-bestanden
- b) Vragenlijsten voor de interviews
- c) Tips en toelichting bij het opstellen van de analyse